

آموزش زبان فارسی به لاری زبانان:

ملاحظات زبان‌شناسی کاربردی

www.ketab.ir

دکتر بهزاد مریدی

استادیار گروه زبان‌شناسی و زبان‌های خارجی دانشگاه پیام نور

محمد اورنگ

سرشناسه	: مریدی، بهزاد، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش زبان فارسی به لاری زبانان: ملاحظات زبان شناسی کاربردی
مشخصات نشر	: شیراز: صبح انتظار، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۱ ص: جدول، نمودار
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۵-۰۶-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپای مختصر
یادداشت	: این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
شناسه افزوده	: اورنگ، محمد، ۱۳۶۴ -
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۶۲۵۲۶

نام کتاب: آموزش زبان فارسی به لاری زبانان: ملاحظات زبان شناسی کاربردی

مولفین: دکتر بهزاد مریدی، محمد اورنگ

صفحه آرا: عظیمه زارع

طراح جلد: فاطمه تاجی، حسین شریفی لاری

تیراژ: ۱۰۰۰

قطع: وزیری

تعداد صفحات: ۱۵۱ ص

ناشر: صبح انتظار

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۱۱۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۵-۰۶-۸

ارتباط با ناشر: ۰۹۳۶۳۲۳۵۰۰۲

طبق قانون حمایت از آثار مولفین و مترجمین، تمامی حقوق جهت مؤلف و ناشر براساس قرارداد

فی مابین محفوظ است و هرگونه کپی برداری ممنوع و پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه
۱۷	اهداف توصیفی/مقابله‌ای
۱۷	اهداف زبانشناختی کاربردی
۱۸	توضیح چند واژه و اصطلاح
۱۸	بررسی مقابله‌ای
۱۸	رویکرد تکلیف محور
۱۸	گروه اصلی
۱۹	گروه فعلی

فصل اول: نگاهی به موسوع

۲۲	مبانی نظری
۲۲	زبانشناسی مقابله‌ای
۲۸	رویکرد تکلیف محور در برنامه‌ریزی درسی
۳۴	نگاهی گذرا به لارستان کهن و زبان لاری
۳۷	پژوهش‌های انجام شده درباره‌ی زبان لاری
۳۸	لطفعلی خنجی
۳۹	احمد اقتداری
۴۰	علی اشرف صادقی
۴۰	ایران کلیاسی
۴۱	پایگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی
۴۲	تحقیقات انجام شده در مورد تدریس دستور به طور عام و رویکرد تکلیف محور در تدریس دستور زبان به طور خاص (تاکید بر نقش تکلیف در رویکرد تکلیف محور)
۴۳	تدریس دستور زبان، آری یا خیر؟
۵۵	ساندرا فوتوس و راد الیس
۶۰	جانکو توبیوشی و راد الیس

فصل دوم: راهبردهای پژوهشی

۶۷	روش‌ها.....
۶۹	جامعه‌ی آماری تحقیق (شرکت‌کنندگان).....
۷۱	نمونه و روش نمونه‌گیری.....
۷۲	ابزار جمع‌آوری اطلاعات.....
۷۲	پیش‌آزمون (Pretest).....
۷۳	پس‌آزمون (Posttest).....
۷۳	مواد آموزشی.....
۷۴	روش تحلیل.....

فصل سوم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

۷۸	تحلیل داده‌ها.....
۷۹	تحلیل توصیفی داده‌ها.....
۸۴	تحلیل استنباطی داده‌ها.....

فصل چهارم: بحث و یافته‌های نوین

۹۲	بحث و یافته‌ها.....
۱۰۴	راهکارهای پژوهشی.....
۱۰۷	پیوست‌ها.....

منابع

۱۴۳	منابع فارسی.....
۱۴۴	منابع انگلیسی.....

مقدمه

بی‌شک زبان تنها ابزار برقراری ارتباط نمی‌باشد، بلکه اولین سند نبوغ و خلاقیت انسان، نشانه هویت ملی، فرهنگ و گاهی مذهب افراد و ملت‌ها و ویژگی متمایز جامعه بشری محسوب می‌شود. علاوه بر این تعلیم و تربیت، ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی، انسجام و همگرایی همه از طریق زبان انتقال می‌یابند. ترویج تنوع زبانی در فرهنگ، آموزش و رسانه‌ها و در حاکمیت علمی جامعه‌ی بشری شرط ضروری برای تحقیق آموزش برای همه و مشارکت فعال در توسعه پایدار و محترم شمردن هویت افراد، گروه‌ها و جوامع بشری است. از این جهت زبان‌ها چه زبان‌های ملی و رسمی و چه زبان‌های محلی و گویش‌ها از اهمیت زیادی برخوردارند. اهمیت زبان گفت‌وگویی زمانی بیشتر وضوح می‌یابد که بدانیم ظرف چند دهه‌ی آینده بیش از نیمی از ۶۷۰ زبان رایج در جهان از بین می‌روند. شایان ذکر است که بیش از ۵۰ درصد این زبان‌ها در اثر فرآیند جهانی شدن طی چند سال آینده از بین خواهند رفت. با نابودی یک زبان تنوع جهان دچار نقص می‌شود و فرصت‌ها، امکانات، سنت‌ها، حافظه، شیوه‌های فکری و بیانی از بین می‌رود.

به همین دلیل بود که سازمان علمی، آموزشی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو) طرح «کتاب سرخ زبان‌های در معرض خطر» را به هدف جمع‌آوری منظم اطلاعات مربوط به زبان‌های در خطر گسترش داده و پژوهش‌های مرتبط با گردآوری اسناد و مدارک به این زبان‌ها را ترویج داد. مهمتر از همه این که مدیر کل یونسکو با اختصاص منابع مالی در سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۰۴ و همچنین با تعیین ۲۱ فوریه هر سال با نام «روز بین‌المللی زبان مادری»، فعالیت‌ها و حمایت‌های خود را بیشتر می‌کند.

از طرفی همین نگرانی و دغدغه بوده است که یونسکو سال ۲۰۰۸ میلادی (۱۳۸۷ خورشیدی) را سال بین‌المللی زبان‌ها نامگذاری کرده و شعار «زبان‌ها اهمیت

دارند^۱ را سرلوحه‌ی کار خود قرار داده است. دلیل این نامگذاری بیشتر بدین خاطر بوده است که دانشجویان، زبان‌شناسان، کارشناسان و اجتماعات زبانی کشور از یک سو اقدامات خود را در زمینه شناسائی، گردآوری، مستندسازی، پژوهش و معرفی زبان‌ها و گویش‌های متنوع ایرانی تدوین و گردآوری کنند.

ابتدا کلیات بحث را مورد بررسی قرار می‌دهیم؛ بدین مفهوم که نخست، مسئله‌ی مورد نظر را بیان می‌کنیم و درباره‌ی ابعاد آن توضیح می‌دهیم. در ادامه نیز به دلیل تحقیق در این مورد اشاره می‌کنیم و نحوه‌ی انتخاب موضوع را تشریح می‌کنیم. پس از این، اهداف و اصطلاحات تخصصی را تشریح می‌کنیم و در پایان نیز محدودیت‌های پیش روی پژوهش را برمی‌شماریم.

اهمیت زبانها به ویژه زبانهای در خطر بر کسی پوشیده نیست. زبان در خطر زبانی منسوخ یا مهجور است که کسی به آن تکلم نمی‌کند و یا تعداد متکلمان آن کاهش یافته است، وسیله برقراری ارتباط نیست و بنابراین به آیدگاه زیر انتقال نمی‌یابد. به خطر افتادن زبان‌ها می‌تواند برآیند نیروهای بیرونی و یا داخلی باشد. نابودی هر زبان باعث از بین رفتن جبران‌ناپذیر دانش فرهنگی، تاریخی و اکولوژیکی بیگانه‌ایست. هر زبان معرفت، نگرش ویژه و تجربه خاصی از جهان است. دانش هر زبان می‌تواند کلید پاسخگوئی به پرسش‌های بنیادی آینده باشد. از طرفی اقداماتی که برای حفظ تنوع زبانی اتخاذ می‌شوند تنها زمانی موفقیت‌آمیز خواهد بود که بتوان سودمندی و فایده‌ی آنها و به ویژه زبان اقلیت‌ها را در ضروریات جامعه مدرن و در سطوح ملی و بین‌المللی تعیین کرد. سودمندی شامل کاربرد این زبانها در

^۱ The Languages Matter

زندگی روزمره، تجارت، آموزش، نوشتن و ... باشد. تحقق این امر مستلزم وجود اطلاعات مستند و معتبر در مورد وضع زبان‌های جوامع محلی و اقلیت‌هاست.

در کل می‌توان گفت که زبان‌ها ابزاری در خدمت رویه‌های اجتماعی بوده و از نظر راهبردی نیز بسیار حائز اهمیت می‌باشند. این موضع برای سازمانی همانند سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) نیز دارای اهمیت بوده به طوری که مدیرکل این سازمان برای اجرای راهبرد مشترک و با تاکید بر تعامل حیاتی میان تنوع زبانی و تنوع فرهنگی و اصل تساوی هم فرهنگ‌ها و زبان‌ها و برای هماهنگی میان بخش‌های برنامه‌ها، مخزن سازمان یک کمیته‌ی هماهنگ متشکل از مدیران بخش‌های برنامه‌ای و یک شبکه‌ی پیر بخشی از کارکنان بخش‌های برنامه‌ای فوق تشکیل شده است.

در همین راستا برنامه‌ی حفاظت و حمایت از تنوع زبانی جامعه بشری، تشویق تنوع زبانی تا حد امکان در کلیه‌ی سازمان‌های آموزشی و فراگیری زبان‌های متفاوت دو ترویج تنوع زبانی تاکید شده است. بر همین اصل در کنفرانس جهانی زبانهای در خطر (کیوتو ژاپن، ۲۰۰۱) نیز تاکید شده و گروهی از زبان‌شناسان مجموعه اصول راهنمای حفظ تنوع زبانی را تدوین کرده‌اند. در کل این نکته قابل ذکر است که زبان و تنوعات آن از اهمیت بسزائی برای سازمان علمی، آموزش و فرهنگی ملل متحد برخوردار است.

گویش‌ها نیز به اندازه زبان‌ها حائز اهمیت بوده و حفظ و سیاست از آنها را حفظ و کلید بقای خود زبان می‌دانند. با توجه به تنوع بسیار زیاد گویش‌های ایرانی در شرق، غرب، شمال و جنوب ایران می‌توان چنین ادعا کرد که این مهم نیازمند همکاری و مشارکت دولت‌ها، سازمان‌ها، جوامع مدنی و بخش خصوصی است.